NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1069 MỖI SỐ 0$02 NGÀY THỨ BẢY 17 NOVEMBRE 1923

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

DEPOT LEGAL «INDOCHINE» N°770

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI					
	Trung-Bắc Tân-Văn	Nhật-Nam Thời-Báo	Đông-Tây	Bắc-kỳ và Trung-kỳ	Nam-kỳ và Ai-lao	Ngoại-quốc
Một năm. .	6$ 00	6$ 30	6$ 30	6$ 30	6$ 60	12$ 00
Các làng và						
Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»
Sáu tháng. .	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	6. 00
Ba tháng. .	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng. .	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. K. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 = 065 de large.
4e page. Une seule insertion. . . . 0$ 20 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 18 la ligne
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một việc đáng mừng cho các thầy giáo chốn hương-thôn

Cứ như lời quan Thống-sứ diễn thuyết tại Nghị-viện vừa rồi thì từ nay trở đi, các trường Sơ-học ở chốn hương-thôn sẽ lần lượt đổi làm các trường công-trợ của Chính-phủ hết, tự kinh phí trong các trường, lương bổng các thầy giáo cho đến các công việc trông coi quản đốc đều trực-tiếp thuộc quyền quan Giám-đốc nha Sơ-đẳng học-chính Bắc-kỳ. Một điều hoàn cải ấy chẳng những là một tin mừng cho các thầy giáo Sơ-học ở chốn hương-thôn mà lại là một cái ánh-hưởng rất to có quan-hệ đến cái tiền-đồ giáo-dục phổ-thông ở xứ ta vậy.

Ai cũng biết sự sắp đặt ở các trường học chốn hương-thôn trong xứ Bắc-kỳ ta tự trước đến giờ thật còn khuyết-điểm nhiều lắm: trường học thì là trường học công mà kinh-phí trong trường và lương bổng thầy giáo thì lại do tiền riêng của các xã thôn đảm thụ; việc sơ-học ở chốn hương-thôn mà sắp đặt như thế, theo như cái trình-độ dân-trí đã khai thông ở các nước tiến-tiến, người hương-thôn đã biết lấy việc giáo-dục làm trọng thì nhà trường đề cho hương-thôn tự quản-lý lấy, thầy giáo để cho hương-thôn tự trả lương lấy có phần quan-hệ mật thiết hơn; mình lập lấy trường, chịu lấy lương thầy giáo để dạy lấy tử đệ trong hương thôn mình; trường tốt, thầy giáo dạy giỏi thì tử đệ mình được nhờ cái ơn giáo huấn mà nên giỏi nên hay; trường không ra trường, thầy giáo không ra thầy giáo thì tử-đệ mình không được hưởng cái giáo-dục lương hảo mà thành ở thành hư; tử đệ mình hay hay là dở, nên hay là hư thì cái lợi hại ấy không đến mình còn đổ cho ai vào đấy; mà muốn cho có trường tốt, có thầy giáo dạy giỏi thì mình quản-lý trường-vụ phải thế nào, đối đãi thầy giáo phải thế nào cho thật tươm-tất châu-đáo mới nên; ấy các trường Sơ-học mà đã thuộc về cái quyền tự-trị của hương-thôn là có một cái thâm-ý rất hay như thế. Song, cái trình-độ dân-trí ở chốn hương-thôn ta đã nói đâu được đến chuyện đó; làng nào làng nấy, quyền thu quyền phát, quyền ăn quyền nói phần nhiều là ở trong tay mấy chú kỳ-mọt tham-biển điêu-ngoa; tiền công trong dân mà là những tiền ăn chung uống dụng, nay một vài be rượu, mai một vài hộp thuốc phiện thì có sẵn luôn luôn, mà là tiền lương bổng thầy giáo, tiền tu bổ nhà trường thì thối-thác lôi-thôi, trừ ra chỉ lại đến bổ vào lưng mấy kẻ khố dây, tiêu một đồng thu hai đồng để hòng chấm-mút chút-đỉnh chia tay thì không móc vào đâu cho có cả, đã được có cái chức-vụ trông coi trường học thì thôi trường mặc trường, thầy mặc thầy bàn ghế chẳng đủ, sách vở thì không, một gian chùa nát, một cái quán xiêu, giột cũng chẳng dọi, mà nắng cũng chẳng che, một ông giáo với một lũ học trò ngồi dầm mưa giải gió mà nghêu-ngao với nhau vài quyển sách nát trên cái bàn mục, cái ghế long chân ngày ngày hai buổi, có khi gửi tới mấy cái đơn khổ khiếu mà vì kinh-phí nhà trường do xã-thôn đảm thụ, xã-thôn không móc đâu có tiền cả thì quan trên dù có lòng cổ-cập cũng đến vô-khả-nại-hà; cái chức-vụ trông coi trường học của ông cai bác lý ở chốn hương-thôn mình là chỉ có một việc hành-hạ ông thầy, nay bắt phải cho con chó châu vào lớp học này, mai bắt phải dạy con dạy cháu bảng sách học khác, chắp cả chương-trình dạy lẫn qui-luật nhà trường, tệ nữa lại còn chực ăn bẻo vào lưng thầy, hôm nay bữa chén, đêm mai bữa phiện, thuỳnh-thoảng ngồi hầu một canh tài bàn các cụ cặp hay tổ-tôm các cụ đánh thông lưng, ông thầy nào mà không chịu nổi được cay đắng trăm đường thì sắp sửa lại điều nọ tiếng kia, thậm chí có chuyện trói thầy như cái việc vừa xử ở án-tòa hôm trước đó, khốn không? Trường như thế thì làm gì còn có mong được giáo-dục lương-hảo; thầy giáo như thế thì còn ai mềm bằng bùn gan bằng sắt mà còn giữ vững được cái lương-tâm đối với nghĩa-vụ, vui lòng hả dạ mà đem hết tinh-thần não-lực dạy-dỗ uốn nắn cho con em những kẻ khinh đạo nhờn thầy; cho nên trường học tuy mở, thầy giáo tuy có mà xét kỹ ra cái trình-độ giáo-dục ở chốn hương-thôn ta kết quả vẫn không cách gì xa hơn cái dân vô giáo-dục được mấy tí.

Nay Chính-phủ đã thấu rõ cái tệ ấy mà sắp đặt lại các trường Sơ-học ở chốn hương-thôn ta; từ nay trở đi, các ông giáo ở chốn hương-thôn cũng được một cái địa-vị chắc-chắn-hoàn hơn, một cái lương bổng ưu-hậu hơn, một cái hi-vọng tăng lương thăng trật mau chóng hơn, mà nhà trường cũng sẽ được chỉnh-đốn hơn trước nhiều, sẽ thành thầy chịu cái cách bực đãi vô lý của bọn hương-hào như trước nữa; từ nay trở đi mà sự giáo-dục ở chốn hương-thôn không có tiến bộ thì không còn đổ lỗi tại việc quản-lý nhà trường không đắc pháp, tại hương-thôn bạc đãi thầy giáo, làm cho thầy giáo không sao yên tâm vui thú được với chức nghiệp của mình, mà chỉ còn có một cái nguyên-nhân chính là thầy giáo không hết lòng giáo-dục hay là không biết cách giáo-dục mà thôi vậy.

Các ông giáo ở các trường Sơ-học chốn hương-thôn ta đã được Chính-phủ thể-tuất mà xử-trí một cách tử-tế như thế, xin phải nghĩ rằng cái chức-nghiệp của mình đối với Chính-phủ, đối với xã-hội là cái chức-nghiệp đào-tạo hậu tiến, dẫn-đạo thanh-niên, trước kia mà mình không làm trọn được cái chức-nghiệp của mình, còn có thể suy-lụy cái quả-cứu ấy về người khác được, bây giờ thì cái chức-nghiệp của mình thế nào mình cũng phải làm cho trọn, không trọn thì cái quả-cứu ấy không còn đổ được cho ai; làm sao cho giáo-dục được chóng phổ-cập, dân-trí được chóng khai thông, lũ thanh-niên hậu tiến chịu ta đào-tạo dẫn-đạo ngày nay sẽ là những quốc-dân kiện-toàn lương-hảo ngày sau, đó là cái trách-nhiệm độc nhất vô nhị của các ông vậy.

T.

MỘT NGƯỜI ĐÃ CHẾT HẲN ĐI, Bỗng lúc nhập quan lại sống lại

Độ đầu tháng vừa rồi, ở Hương-cảng có một người đàn-bà Trung-hoa đã chết hẳn rồi, đến lúc nhập quan lại sống lại.

Một tờ báo ở Hương-cảng có nói: Người ấy đã chết hẳn. Người nhà đã khâm liệm và đã nhập quan xong rồi. Trước khi đóng áo quan lại, một người nhà thò tay vào xem tử-thi đặt có ngay ngắn không, thì người chết bỗng tỉnh dậy nắm lấy tay người động vào mình, rồi sau biết mình nằm trong áo quan, liền kêu la rầm rĩ. Người nhà sợ khiếp, chạy cả. Sau một người đi đón một thầy thuốc đến, khi thầy thuốc tới nơi, thì người đàn-bà ấy lại thiếp đi. Ông thầy thuốc bắt đem ngay vào nhà thương, thì tử-thi đã đến nay thuốc thang thấy một ngày một bớt dần, may ra khỏi hẳn được. Câu chuyện chết đi sống lại ấy, người Trung-hoa ở Hương-cảng cho là một chuyện quái lạ lắm.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 16 Novembre 1923

Nước Anh đối với cái vấn-đề bồi khoản

M. Baldwin diễn-thuyết ở hạ nghị-viện nước Anh có nói việc giải quyết cái vấn-đề bồi khoản, không thành-công, là lỗi tại nước Pháp, và nước Bỉ.

Việc nước Anh

Nghị-viện nước Anh gia hạn đến ngày 20 Décembre.

Việc phái-viên nước Nga bị hành thích ở Thụy-sĩ

Conradi can về việc hành thích một phái-viên nước Nga ở Thụy-sĩ được trắng án.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 16 Novembre 1923

Tại hội Hàn-lâm nước Pháp

Hội Hàn-lâm bầu M. Henri Robert thay chân M. Ribot. Ông được 19 phiếu mà M. Paléologue được 11 phiếu.

M. Estaunie được trúng-cử thế chân cho M. Capus. M. Estaunie có soạn nhiều tiểu-thuyết, mà có giá-trị nhất là những quyển *L'empreinte*, *La vie secrète*, *L'infirme aux mains de lumière*. Ông lại là một nhà kỳ-sự, ông có soạn các sách về điện-học. Trước ông đã có sung việc Giám-đốc sở coi các công việc chế tạo thuốc về ty Bưu-điện. Đến lần đầu phiếu thứ ba, thì ông được 17 phiếu, mà M. Rivoire thì được 10 phiếu, và M. Le Goffic, thì được 3 phiếu. Trong lần đầu phiếu thứ nhất. M. Goffic lại được 11 phiếu.

Việc bầu người thế chân M. Aicard lại hoãn, vì hiện nay ba ông Abel Hermant, Madelin và Auguste Dorchain cùng được một số phiếu bằng nhau.

Việc cựu đông-cung nước Đức

Tin Rome. — Báo *Tribuna* có nói: Nếu việc cựu đông-cung trở về nước Đức cũng các việc khác có xảy ra những điều trở ngại cho tờ hòa-nghị, thì M. Mussolini cũng đồng-lâm với Đồng-minh liệt-quốc.

Tin Prague. — M. Benès có công bố rằng cái vấn-đề cựu đông-cung cũng giống hệt như cái vấn đề họ Habsbourg, chứ không phải là một việc quan-hệ riêng cho nước Đức mà thôi.

M. Hoesch đến thăm M. Peretti có nói Đông-cung nước Đức không có bụng muốn lên ngôi vua, và cam-đoan rằng can thiệp vào việc chánh-trị.

Ông lại nói: Phế-đế không có ý bỏ Doorn mà về.

Tại tòa án Pháp Đức

Các đại-biểu nước Đức lại đến dự công việc của tòa-án Pháp-Đức, hiện đã đến dự phiên tòa ngày hôm thứ năm mới rồi.

Nước Pháp với nước Đức

Báo *Le Temps* có nói: Nước Pháp không có thể để cho đế-quốc của họ Hohenzollen lại dụng lại ở gần ngay bờ-cõi nước Pháp, cũng là nước Đức lại đem cái chiến-họa vào địa-hạt nước Pháp. Hễ cái thế-lực của đảng quốc-xã ở địa-hạt nước Đức càng lan rộng ra, thì nước Pháp phải trù tính cho cái thế lực ấy không lan đến hạt trù-bình. Hễ những công việc của nước Đức dự bị về đường bình-vụ Đồng-minh không được quyền kiểm duyệt đến, thì nước Pháp phải phòng bị cho các việc cạnh-tranh khỏi lan ra ngoài cái địa-hạt nước Đức.

Việc nước Đức

Ở Berlin có tin đến nói rằng từ ngày 15 Novembre, chánh-phủ nước Đức không trợ cấp cho bọn thất-nghiệp trong các hạt trù bình nữa.

Còn về các số tiền của nước Đức phải nộp theo như hòa-nghị Versailles, thì nước Đức sẽ theo như công-việc trước ngày 11 Janvier mà thi-hành.

Đảng Xã-hội, đảng Công-sản, và đảng Quốc-dân có ý hợp ý nhau về việc xin nghị-viện nước Đức hội-nghị

Viên lĩnh tụ đảng Xã-hội tên là Hermann Muller có nói việc chánh-phủ bãi trợ cấp cho bọn thất-nghiệp trong hạt sông Rhur, có thể làm cho nhân dân oán hận chánh phủ trung-ương.

Báo *Nachrichten* nước Đức có nói: Các đại-biểu hạt Rhénanie đã trình bày cho tòa nội-các biết rằng thi-hành cái chương-trình của quan thượng-thư mới bộ Nội-vụ có hại cho cuộc thống-nhất của nước Đức những thế nào.

Việc trong hạt trú binh

Các viên chủ nhiệm các xưởng Krupp, và chính ông Krupp trước kia phải kết án, nay được đổi làm án-treo. Muller cũng đã được thả về.

Quân lính đảng biệt lập đã đến đóng ở châu Limbourg.

Báo *Vorwaerts* có nói: Các chủ xưởng có ý làm cho trong hạt sông Rhur có một đẳng thất-nghiệp rất to, làm cho thợ thuyền khổ-sở thêm lên, và bắt thợ-thuyền làm việc một ngày 10 giờ, cốt ý là gây nên những nỗi khổ-khăn trong hạt sông Rhur vậy.

Có một bọn người Đức leo trường vào các trại-lính ở Dortmund. Lính canh bắn. Bốn người Đức bị bắt.

Các báo Pháp có nói: Việc điều-đình của các đại-biểu đồng minh và các nhà thực nghiệp nước Đức sở dĩ phải đình hoãn, là vì M. Stinnes theo như mệnh lệnh của chánh-phủ trung ương nước Đức thỉnh cầu thêm vào bản giao-ước những điều khoản quan-hệ về đường chánh-trị. Không có lẽ Đồng-minh lại ưng cho M. Stinnes những điều khoản, không có ở trong các giao-ước đã ký với các công ty khác.

Báo *Temps* nói: M. Stinnes kêu nài là cốt được lòng chánh-phủ trung-ương đấy thôi, chứ tất nay mai các nhà kỹ-nghệ cũng sẽ ký đấy thôi. Chừng như sáng hôm thứ năm, các viên chủ-nhiệm mỏ Dièrgardt đã đến xin điều-đình để lập một bản giao-ước về mỏ ấy.

Số thợ thuyền làm hỏa-xa được trở lại làm việc cộng tới 40.000.

Giải thưởng Nobel

Giải thưởng Nobel về văn-chương đã phát cho Yeats, người Ái-nhĩ-lan.

Tin Trung-hoa

Ngày 7 Novembre 1923

Liên-quân thắng trận

Dương-khôn-Như với Lưu-chấn-Hoàn và Chân-thiên-Thái đánh nhau ở Huệ-châu. Dương thua lại phải lui vào thành, mất khí-giới nhiều lắm.

Tin Bắc-kinh

Tiền-phương-Thức bỏ quan đi ra Thiên-tân, Tào-Côn lấy làm tức giận lắm, sắp ha lệnh cách chức rồi thông tư đi cả các tỉnh.

Công-sứ Nga đối với chánh-phủ Bắc-kinh

Công sứ Nga sắp sửa sang Nhật-bản để bàn việc đối đãi với Trung-quốc có ý không muốn khai nghị với chánh-phủ Bắc kinh.

Nam-quân lấy được Trường-sa

Quân-đội Đảm-diên-Khải lấy được Trường-sa, Triệu-bằng-Dịch không có chỗ trú chân, có tin đồn rằng đã cùng đi Mã-tế trốn sang Nhạc-châu.

Hội dự trù lương giới sắp thành lập

Nghe đâu có một viên đại-thế-lực đã tổ-chức một hội để tịch lương-thực, sắm khí-giới, dự bị giúp việc đánh Bắc-kinh. Hội ấy đã có nhiều người thế-lực tán-thành chắc là sẽ có kết-quả hay.

Tin Tôn-Văn

Tôn-Văn về Quảng-châu khai tài-chính hội-nghị, để dự trù quân-phí.

Tin Nam-quân

Tôn-Văn ủy Ngũ-nhữ-Khang làm Diêm-vận-Sứ, Lý-hiệp-Hòa làm Tham mưu-trưởng, Trương-khai-Nho làm Tham-quân-trưởng.

Tào-Côn muốn ủy Tôn-bảo-Kỳ việc tổ chức Nội-các

Tào-Côn sai người ra Thiên-tân triệu Tôn-bảo-Kỳ về Bắc-kinh đặt yến thết đãi, muốn ủy việc tổ chức nội-các cho Tôn, nhưng Tôn nhất định từ chối không nhận.

Tổ-nhiệp-Nguyên xin trù quân giới

Tổ-nhiệp-Nguyên đánh giây thép về lục-quân-bộ xin trù khí-giới, sai người đem ra giúp cho quân đội Lân-Hồ.

Việc tổ-chức Nội-các ở Bắc-kinh

Việc tổ chức nội-các rất là biến hóa, lại có tin đồn rằng Ngô-dục-Lâm hiện đương tổ chức.

Trần-quỳnh-Minh đánh giây thép cầu cứu

Ở trong thành Huệ-châu lương-thực và khí-giới đều hết, Trần-quỳnh-Minh biết thế đã nguy, phải đánh giây thép đi các nơi cầu cứu.

Gia-sản các nghị-viên sắp phải tịch ký

Ở Quảng-đông có người kiến nghị gia-sản của các nghị-viên bầu Tào-Côn đều tịch ký cả, nếu khi các nghị-viên ấy về làng, ai dám chứa vụng ở nhà mình, thì sẽ chiếu luật bạn nghịch trị tội.

TRONG MỘT NGÀY BỐN NGƯỜI CHẾT

Vì một cái giây thép phơi quần áo

Mới đây ở Saint-Louis-du-Rhône bên Pháp, trong một ngày mà bốn người thiệt mạng vì một cái giây thép phơi quần áo. Số là bữa đó Mme Marie Carles, 45 tuổi, đem quần áo ra sân phơi, khi vừa mới mó vào cái giây thép — cái giây thép này vẫn chẳng để phơi quần áo xưa nay, mọi dân giây buộc vào cái rãm nhà bằng sắt, còn một đầu giây thì buộc ra cái cây ở phía bên đường — bỗng kêu trụ lên mấy tiếng, bàn tay bị treo lủng lẳng vào cái giây thép, không sao mà gỡ ra được. Khi người con re nghe tiếng mẹ vợ kêu, vội vàng chạy đến, lấy một cái thanh gỗ cưa đứt cái giây thép, cứu được mẹ vợ ra thì mẹ vợ đã chết rồi, không sao cứu lại được. Sau xem ra tại ra ngoài đường có một cái giây điện chăng qua cái giây đó, bữa ấy vì trời mưa cây ẩm nên luồng điện mới truyền vào cây, rồi truyền sang cái giây thép phơi quần áo kia.

Ngay ngày hôm đó, lại có một cái thảm-họa nữa xảy ra, nguyên nhân cũng giống y như thế. Cô Badouix đến nhà mụ Morini mua sữa. Bấy giờ trời đang mưa to, một người con gai mụ Morini ngồi trong nhà, thấy cô Badouix đến, thì nói nhỏ cô tiện tay rút hộ mấy cái xống áo phơi ngoài cửa. Cô Badouix vừa mó tay vào cái giây thép thì bị treo chặt tay vào đấy. Một người hàng xóm là M. Merat, trông thấy chạy đến cứu, cũng bị treo. Một người khách qua đường là M. Henri Jaussen thấy hai người kia thế, cũng tất tả chạy lại cứu, cũng lại bị treo nốt. Thành ra ba người treo tùm tụm vào với nhau một chùm, trông chẳng khác gì một cái giây treo một đùm quả bầu vậy. Mụ Morini ở trong nhà nghe thấy tiếng kêu, chạy đến gỡ được ba người ấy ra thì ba người ấy đã chết cả rồi. Sở dĩ mụ Morini mà không bị cái số phận chết treo như mấy người kia, là vì lúc đó chân mụ có đi một đôi guốc gỗ rất khô, nên đôi guốc kia đã cứu cho mụ khỏi chết vì luồng điện vậy.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Hỏi nghĩa ngô

Thứ nhất Kinh-kỳ, thứ nhì Hiến-nam.

Hai tiếng Hiến-nam ở đâu ra, Tàu đặt hay ta đặt?

Lê-gia-Hồng.

Cả đường ương

Đường-ương là gì?

Đồ cung long

Cung-long là gì? Đồ cung-long là thế nào?

Lê-duy-Mại.

Giải nghĩa câu phương-ngôn:

Cái Kiến mà kiện cả khoai

Về phần tôi được nghe các cụ xưa kể truyện cổ-tích thì: Cái Kiến là tên người, kiện là đi kiện.

Ngày xưa có ả gái phú-ông tên là cái Kiến, nhà đã giàu lại có nhan-sắc, phú-ông định kén khách đông-sàng. Tháng lại ngày qua, mà miếng thịt cắm-loan vẫn không ai là người được nếm. Phú-ông cũng khí khó tính, tất phải người có tài, có sắc, mà có một điều khó nhất nữa là ngài chuyên trọng về một kim-văn, thành ra sĩ-tử đến thi đều ngoại bảng Tòn-sơn cả! Lần lữa trong mấy năm trời, phú-ông cũng không quên chị đến cái khổ «đến tuổi nằm suông» của Nữ-công-tử.

Có một chàng thư-sinh, người đẹp, hay chữ, vẫn lăm-le có chí toan bẫn sẻ, nhưng lại rụt-rè nỗi khó mua tiện. Riêng về phần ả thì cũng yêu

chàng, nhưng biết cái tính nghiêm-đường khó lòng hỏi-chuyện được, muốn tặng của cho chàng để làm sinh lễ, nhưng không có cách chi tiện, để chính tay mình giao cho chàng được! Bèn lập mưu với người bảo-mẫu đúc sẵn một củ khoai vàng, rồi bảo chàng giả làm một người ăn xin, nàng sẽ giao cho. — Đoạn này có lẽm câu nói rất thú vị, nhất là khi anh ăn xin vào cái-nhài xin khoai, lũ gia-nhân nó lại, và khi nàng cầm khoai cho, có lẽm câu nói bóng rất hay, giá có thể làm thành một bản kịch, nhưng đây không phải là văn tiểu-thuyết, xin lược.

Thư-sinh ta được vàng mừng rỡ quá, đưa tiếng xin đến hầu phủ-ông, phủ-ông vốn nghe tiếng chàng có dáng Phan-An, có tài Tử-Kiến, nhưng hơi bất mãn chàng về tương tự Trần-Bình. Nay nghe chàng có một củ khoai vàng thì còn gì không vừa ý. Bèn nhận lời, đợi khi đem nộp khoai vàng sẽ cho làm lễ cưới.

Đúng ngày, thư-sinh đem khoai vàng đến, họ gái tranh nhau ra xem rẻ, người khen đẹp, người khen tài, phủ-ông cũng chẳng chê gì, nhưng con mắt phủ ông thì muốn nhìn suốt qua mấy lần vải để xem thấy củ khoai vàng trước.

Rượu chè dâu đấy, thư-sinh bỏ củ khoai ra, thì chỉ là một củ khoai ăn thường, chẳng phải vàng bạc chi cả, thư-sinh không nếu duyên cớ ra sao, phẫn then, phẫn tức, phủ-ông lại tuôn ra những câu nói quê tr lịch sự, thư-sinh phải tìm đường thảo.

Nữ-công-tử nghe tin, buồn bực quá, phủ-ông lại ép gả cho một người không vừa ý mlnh, uất ức trong mấy ngày rồi chết. Khi xuống Âm-phủ nàng có làm đơn kiện củ khoai vàng phản trắc làm trở ngại nhân-duyên, mình phải thiệt phận. Vua Diêm tra sổ hỏi lẫn rồi phán :

Chiếu chỉ thị Kiến kiếp trước là một mụ mối, củ-khoai thì là một người gái nghèo, mà thư sinh là một người giàu có. Trước thị Kiến đã làm mối cho thư-sinh lấy à gái nghèo, sau lại vì lẫn tiêu của một người gái khác, mà à nọ thành ra mất chồng, tủi phận giận duyên đến phải tự-tử. Nên kiếp nay hiện làm củ-khoai để báo thù lại, cái giá-trị củ khoai vàng đúc, tức là món tiền mụ mối ăn khi xưa v. v.

Ấy câu truyện cổ là thế, sau có anh chàng kiết muốn ve gái giàu, không được, mới đặt ra câu nát : «Cái kiến mà kiện cái khoai, mày chẻ tao khó lấy ai cho giàu nhà tao chín đụn mười trâu.» lưu truyền đến bây giờ.

Tôi biết được thế, Nay nhân ông Phạm-bửi-Cầm có hỏi trong kỳ báo 15 10 23. Vậy xin nhờ qui-báo đăng giúp hoặc giả có giúp được phần trong sự khảo-cứu chăng?

Trong nghị sách Tân có câu : «Thành-trung thất-hòa, họa cập trí ngu» mà có chỗ thích nghĩa Trí-ngu là tên người, chứ không phải là cả ao, thì cái kiếu là tên người chứ không phải là con kiến, tưởng cũng không khác chi tên cái ấm, cái Cám, thằng Sọ vậy.

Hoang-sương, Phạm-hữu-Phong.
Gia-cát, Bắc-giang.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tri-Quyên xã-xí

Thơ

MCLX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cỗ miếu tôn sùng đạo chấp trung.
Văn hiến vang lừng trong đất Bắc,
Khuê tinh rạng tỏ khắp trời Đông.
Xây nên chung đỉnh gương kim cổ,
Vững cột cương-thường bút hóa-công
Tàn học cũng nội mầu đạo Khổng.
Muôn đời miếu mạo sánh non sông.

Ng-trương-Thành
Rue Đông-mỹ, Hải-dương

MCLXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu làm nên biết mấy công.
Phong cảnh Nhị Nùng thay đổi mới,
Cung trường Thái Tử vẫng vàng không
Gió mưa cỏ rạt chiều Âu Á,
Hương lửa thơm tho tỏi Lạc-Hồng.
Một bụng tôn sùng xem thấy sướng,
Bia ngồi ngóc đá sống reo tùng.

Mai-trong-Đức
Ấn-sát hưu trí, Hà-tĩnh

MCLXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thanh oai đạo chẳng cùng,
Tốt đẹp cung tường hoa Lý nở,
Thơm tho trở đậu quả Lê puong.
Gác Khuê soi tỏ trên hồ Bạc,
Bia Giám xây cao ngọn núi Nùng.
Lương đống văn nầy trời chửa mất,
Để mà đáng buộc lấy non sông.

Hung-sơn dật sĩ

MCLXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo thánh nghìn năm đạo thánh chung
Còn sống tấm trảo vang trống phách
Trơ nền cỗ miếu vững non sông.
Gương treo bốn bể miền Hoa Hạ.
Đuốc tỏ trăm vua cõi Lạc-Hồng.
Gốc Lý cành Lê vun lại tốt,
Gió xuân hoa nở khắp vườn đông.

Bùi-cẩm Chương
3, Rue de la Poissonnerie, Hanoi

MCLXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tôn-giáo thờ đây miếu hội-đồng.
Từ Lý từ Trần khi trước dựng
Rằng vương rằng thánh đạo hằng [chung.
Mượn khuôn lò đúc người kim cổ,
Đem tiếng chuông khua giống Lạc-Sông Nhị mấy Nùng chi xiết kể, Hồng.
Vẫn cung tường đây với non sông.

Nguyễn-kỳ-Nam
182, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MCLXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thủ Tử chia riêng Nhị một dòng.
Cỗ miếu khi xưa từ bộ Lý,
Tự văn ta cũng góc trời đông
Chợ người gió bụi dẫu bao thuở,
Bể thánh trăng sao biết mấy vùng.
Cương kỷ mặc dầu phong hội khác.
Ấy ai nhẽ lấy chẳng lòng chung.

Nguyễn-ngọc-Minh
182, Rue Maréchal Foch, Nam-định

MCLXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Chân Lạc con Hồng có nhớ không ?
Cối Lý vun trồng nay mấy thuở.
Hạnh Lê trang điểm xiết bao công.
Bút Nùng nghiên Nhị còn ghi đó,
Gió Á mưa Âu vẫn được nồng.
Trải mấy nghìn thu bia chửa nát.
Cung tường rực rỡ ngất trời đông.

Lê-đình-Khải
Débitant d'alcool à Phú-qui, Vinh

MCLXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cỗ miếu chanh vanh biết mấy trùng.
Đồ trọng trang-nghiêm gương thánh [triết.
Cung đường tô-điểm bút vương công.
Trải bao mưa gió Âu hòa Mỹ.
Cùng một non sông Nhị với Nùng
Nay các khuê văn bia tiến-sĩ,
Trời Nam vẫng vặc bóng trăng trong.

Đỗ-ngọc-Thiệp
Rue du fer, Nam-định

MCLXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn hới tự đàn miến độ trông.
Đạo thấm chôi Hồng riêng vũ-trụ.
Cung xây kiểu Lý trải thu đông.
Các khuê cao để gương khoa giáp.
Đền khải thơm ghi dấu tổ tông.
Dâu bể bao phen còn miếu cỗ,
Kia vừng nhật - nguyệt nọ non sông.

Vũ-cảo-Trác
Làng Hoàng-mai, Hà-đông

MCLXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thử dạo Tây-hồ bát ngát trông.
Bao trải Trần Lê nền đạo đức.
Giữa vòng Nùng Nhị trấn non sông.
Thi thư in lối đông Trân Lỗ,
Văn hiến riêng bia cỗ Lạc Hồng.
Gió Mỹ mưa Âu ngày mở rộng.
La-thành cảnh sắc lại thêm nồng.

Nguyễn chu-Sỹ
Làng Vinh-kẻ đa, Bắc-ninh

HÀI ĐÀM

Quan tôi thanh liêm

Hai bà lớn ngồi nói chuyện với nhau :

— Quan tôi thanh-liêm quá ! thật không biết lấy tiền của ai, chỉ dân nó cho đồng nào thì được đồng ấy mà thôi.

— Nhỉa ! ... Quan tôi thì lại thanh-liêm hơn nữa ! chẳng những dân cho không lấy, mà mỗi khi trong dinh có đánh sóc-đĩa, lại cấm cả người nhà không được lấy hộ.

Hi-đình, Nguyễn-văn-Tôi

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương-tha độ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội-tinh.
Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang-mai

GIỜ KHÁM BỆNH : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 82, SỐ NHÀ 82 bis

Cuộc Đấu-xảo ở nhà Hội Khai-trí tiến-đức

Đến sáng chủ-nhật sau này là ngày 25 Novembre 1923, thì Hội Khai-Trí-Tiến-Đức sẽ khánh-thành cuộc đấu-xảo mỹ nghệ. Hôm đó có quan Toàn-quyền Merlin và quan Thống-sứ Monguillot đến chứng-kiến.

Xin nhắc độc giả chú-ý biết rằng cuộc đấu-xảo này thật là một cuộc đấu-xảo đặc-biệt. Hội đặt ra từ nay năm nào cũng cứ vào độ này thì mở ra, không phải là trùng một ý với Hội Ái-mỹ, hoặc với Hội-chợ, nhưng thật là một cuộc cần lấy sự khéo nhất ở trong các sự khéo, chọn lấy những sự đẹp nhất ở trong các sự đẹp, chứ không như các cuộc đấu xảo khác, mà thu nhận hết cả mọi thứ đồ đạc của thiên-hạ đem đến bầy dâu. Các nhà có đồ đem vào dự cuộc đấu xảo của Hội Kh. T. T. Đ. những một sự được vào dự cuộc cũng đã đủ là danh-giá rồi, không nói đến việc được giải được thưởng về sau nữa, vì trước khi cuộc đấu-xảo, Hội đã lập ra hai ban, chọn toàn những nhà có tiếng sành xưa nay mà lại có ý-kiến cao về các nghề mỹ-xảo trong buổi giao thời này, tà một thời buổi có ảnh-hưởng đặc-biệt đến những hình-thức của mỹ-nghệ một dân-tộc. Một ban xét trước các đồ đem đến, thứ nào thật có đặc sắc mỹ xảo mới cho được vào dự đấu. Một ban thì coi riêng về việc chấm và chia các giải.

Trong nửa tháng có cuộc đấu-xảo ấy thì Hội có định đặt ra ở trong vườn nhà hội nhiều cuộc du-hí để làm cách tiêu-khiển cho những qui-khách vào xem.

1o Ngày chủ-nhật khai đấu-xảo là ngày 25 Novembre 1923, buổi sáng thì làm lễ khánh-thành khai hội có hai quan chủ-tế bản-hạt và Đông-pháp toàn-cảnh đến chứng-kiến rất trịnh trọng.

Buổi chiều từ 3 giờ đến 5 giờ thì có những cuộc vui sau nay : Trò qui-thuật, chọi gà và chim họa-my, đánh số và đánh xe lừa. Ông Lê-văn-Thuỵ là giáo-học, sẽ ngâm mấy bài thơ ngụ-ngôn của La fontaine theo một cách rất mới, để làm cho xuất-sắc một lối văn dịch. Suốt buổi chiều luôn luôn có hòa nhạc, hết phường hội Trí-hòa lại đến phường Tây-nhạc Hà-đông và phường tài-tử kéo đàn violon. Từ 5 đến 6 giờ thì có Hoa-nhạc để uống rượu. Tối từ 8 giờ 1/2 đến 10 giờ 1/2 thì có múa chữ, có chớp bóng, có thi đèn và đốt bông.

2e Ngày chủ-nhật 2 Décembre : Buổi chiều có hòa nhạc, có múa rối, có thi hát trống quân (Hội kèn được một tay rất giỏi để hát thách những người có tài riêng trong nghề ấy). Chọi gà và chim hoa-my. 5 giờ 1/2 hòa nhạc uống rượu. Tối 8 giờ hát tuồng giới.

3e Chủ-nhật 9 Decembre là ngày xướng danh cuộc đấu-xảo sẽ có một cuộc mở cho làm phúc, trong vườn hội có những trò sau này : 1. Thùng bỉ thánh. 2. Cứu hàng bán các thứ bánh ngọt. 3. Đấu biết mùi. 4. Thi đánh đấu-hồ (các bậc tài tử nào sành nghề này muốn dự cuộc, xin cho biết danh-hiệu trước) 5 Giật giải chọi gà và họa-my. 6. Các thứ vật lạ của bà Bé-tý. 7. Bắn đấu-giá nhiều đồ đấu-xảo. 8 Hòa-nhạc.

Hội vui như thế, chắc rằng các bậc phong-lưu tuấn nhã, tài tử giai-nhân sẽ đua nhau mà đến xem, trước nữa để bình phẩm giúp những nghề mỹ-thuật, sau là giải trí mà lại giúp các việc phúc được thừa hưởng những số tiền thu các hôm có hội.

VIỆC HANOI

Thời - tiết

7 giờ	23 độ
15 giờ	23 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 17 Novembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 9 $. 10.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 17 Novembre 1923* : 3 %. 53,70. — 3 %. Thứ hoãn vốn dân 65.5 %. 4 %. 1917 58,2 %. — 4 %. 1917 57,70. — 5 %. 1915-1916 70.25. — 5 %. 1920 84,65. 6 %. 1920 86.

Hội-đồng Bảo-hộ. — Hội-đồng Bảo-hộ đã họp tại phủ Thống-sứ sáng hôm nay hồi 9 giờ. Trong những việc xét tại Hội-đồng thì có việc một người Khách bị Hội-đồng đề hình phạt lưu chung thân trong vụ xử tại Lang-sơn tháng trước và việc bán đấu giá các bãi bể ở Nam-định, Thái-bình.

Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ. — Hội-đồng quản-hạt Nam-kỳ họp kỳ thường-niên vừa rồi có điện ra quan Toàn-quyền nhờ ngài chuyển về bên Bộ tỏm lòng kính mến tận trung của hội-đồng đối với các chế-độ của Đại-pháp dân quốc, tấm lòng ngợi khen của hội-đồng đối với các nghị-lực của quan Thủ-tướng trong việc bảo-thủ các quyền lợi của nước Pháp đó ở sự chiến-thắng mà ra tuần như tờ hòa-nghị Versailles cũng là tấm lòng ân-nghĩa đối với quan nguyên Toàn-quyền Đông-pháp đang giữ cái vận-mệnh các thuộc-địa một cách khôn khéo tốt bậc.

Quan Sứ-thần Hoa-kỳ tại Bắc-kinh sang chơi Đông-pháp. — Có tin rằng quan Sứ-thần Schurman của Hoa-kỳ tại Bắc-kinh cùng với qui phu nhân đi tàu *Porthos* sẽ tới Saigon ngày 29 Novembre. Ngài có ý đi ngoạn cảnh Đế thiên đế thích rồi qua Trung-kỳ mà sang Vân-nam.

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Quan Lãnh-sự Vân-nam. — Quan Lãnh-sự Bodard tại Vân-nam-phủ tới Hanoi từ tháng trước, ngày hôm qua đã đi chuyến xe-lửa đêm về Vân-nam.

Cuộc đánh quần thi. — Bản báo nhắc lại rằng đến chiều mai hồi 2 giờ rưỡi, tại trường Thể thao đường Bo-billot số 8, sẽ có cuộc thi đánh quần lấy tiền giúp các nhà bị lụt. Giá tiền vào mỗi người có 5 hào. Người mình chớ nên bỏ dịp ấy mà không đi xem.

Mấy tỉnh sắp khuyết quan thủ-hiến. — Đầu sang năm tây thì Bắc-kỳ có mấy tỉnh khuyết quan thủ-hiến vì sở các quan về qui-quốc nghỉ đến giảm bầy ông. Cứ như báo *Avenir du Tonkin* thì có lẽ quan Giám-đốc chính trị Eckert tại Cao-miên sẽ lĩnh chức công-sứ kiêm Đốc-lý thành-phố Nam-định thay quan cai-trị Graffeuil và quan cai-trị Jabouille công-sứ Quảng trị sẽ lĩnh chức Đốc-lý Hanoi là chức cũ của ngài ngay trước, thay quan cai-trị Mourroux

Dường đi Vĩnh-yên. — Đường lên Vĩnh-yên hiện đang sửa ở trong khoảng kilometre 44, 486 đến 45,806 (Phúc-yên lên Vĩnh-yên) thì từ ngày hôm nay là 17 trở đi, các xe có không đi được, mà phải đi về phía Bắc là qua tỉnh-lị Phúc-yên, hoặc đi về phía Nam là con đường số 23 và 131, và qua Lộc-thôn. Ở đầu các đường ấy đã có những biển yết thị. Sửa chừng 3 tháng mới xong.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà bè (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ đang đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

Trường Cao-đẳng văn-chương. — Quan Học-chính tổng-trưởng Đông-pháp có bá-cáo rằng các lớp dạy học và các ký giảng-thuyết về cao-đẳng văn-chương cho công chúng đến nghe không mất tiền theo như nghị-định ngày 26 Juillet 1923 thì nay mai sẽ mở. Việt-nam có học thức cũng được đến dự thính như là người Âu Tây vậy.

M. Barthélemy giám-sư trường Cao-đẳng sẽ giảng về văn-chương Pháp, cứ mỗi tuần lễ hai buổi là thứ hai và thứ tư. Bài thứ nhất sẽ nói về *Ronsard tiên-sinh và cổ-điển học.*

M. Auronsseau là hội-viên trường Bác-cổ Viễn-đông sẽ giảng về những vấn-đề này: ngày thứ ba nói về những *bài kiệt-tác của Hán-văn*; ngày thứ sáu nói về *Người Việt-Nam và Nam-sử* từ đời thái cổ cho đến cuối thế-kỷ mười tám.

Vào khoảng tam cá-nguyệt thứ hai sang năm thì M. Goloubeff hội-viên trường Bác-cổ Viễn-đông sẽ diễn về các thực-vật và động-vật ở trong mỹ-nghệ Viễn-đông.

Sau nữa lại có những phiên giảng về triết-học và sử-phạm, nhưng chưa định vào ngày nào.

Các phiên dạy học và phiên giảng-thuyết sẽ mở tại đại điện trường của trường Thuốc cứ buổi chiều từ 17 giờ 45 đến 18 giờ 45. Phiên thứ nhất của ông Barthélemy định vào ngày thứ tư 21 Novembre và phiên của ông Aurousseau định vào ngày thứ sáu 23 Novembre. Người mình muốn theo các lớp dạy học và nghe giảng-thuyết thì phải có giấy thính giảng riêng, xin tại phòng Cao-đẳng học (tòa ba) ở sở Học-chính Đông pháp 24 đường Rollandes, ngày nào cũng được, từ 16 đến 17 giờ, trừ ngày chủ-nhật không kể.

Rạp chớp bóng

CINÉMA PALACE
HANOI

Từ ngày thứ tư 14 đến ngày thứ ba 20 Novembre 1923

Les quatre cavaliers de l'Apocalypse

là truyện ở trong Sấm truyền trích ra theo như sách của ông Vicente Blasco Ibanès.

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bán tại hiệu QUẾ-LÂM
số nhà 20, phố Phúc-kiến
Chủ nhân : DƯƠNG-BÁ-TRẠC
Hàng thực tốt, giá thực rẻ
Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.
2026

Hội kỷ-niệm trường Cao-đẳng Đông-pháp. — Tòa trị-sự hội Ái-hữu tân cựu học-sinh Cao-đẳng (Amicale de l'Université Indochinoise) có lời bá-cáo cho các hội-viên và cả các tân cựu học-sinh chưa có chân hội biết rằng năm nay hội định mở cuộc kỷ-niệm — là ngày đặt ra để nhớ ơn quan A. Sarraut sáng-lập ra trường Cao-đẳng — làm trọng-thể hơn năm ngoái.

Dự lễ sẽ có quan Học-chính tổng-trưởng mới là M. Joubin, làm chủ-tọa, các đại-quan Tây, Nam, các tân cựu giáo-sư và học-sinh trường Cao-đẳng. Nếu hồi đó quan Toàn-quyền chưa đi Saigon, tòa trị-sự sẽ mời ngài đến chứng giám lễ kỷ-niệm để ngày hội thêm vẻ-vang long-trọng và để cho sinh-viên được dịp chúc mừng ngài mới đến trong nhâm xứ Đông-pháp.

Song vì công việc còn nhiều và theo ý quan Tổng-trưởng Joubin, danh-dự Hội-trưởng của hội, tòa trị-sự phải hoãn ngày kỷ-niệm đến trung tuần tháng giêng tây, chứ không làm đúng ngày sinh-nhật trường Cao-đẳng như năm ngoái, nghĩa là 25 tháng chạp tây.

Chương-trình lễ kỷ-niệm chia ra làm ba tối. Tối thứ nhất làm lễ kỷ niệm tại Đại-giảng-đài nhà trường phố Paul-Bert, sẽ có đọc một bài diễn-văn về mục-đích hội Ái-hữu và mở tiệc Champagne, có âm-nhạc của sinh-viên Nam-kỳ để mừng các quan dự lễ. Tối thứ hai ở nhà hát Tây sẽ có đến vở tuồng «Người biển-lận» của Molière tiên-sinh mà ông Nguyễn-v-Vĩnh đã dịch ra quốc-văn. Tối thứ ba diễn lần nữa để học-sinh các trường ngoài và công-chúng xem.

Hội đã nhờ được quan Rémy, ông Nguyễn-văn-Vĩnh, ông Lê-văn-Thụy là những nhà đã quen cách chỉnh đốn về diễn-kịch giúp cho hội. Bao nhiêu vai nam toàn là tân-cựu học-sinh đóng, còn vai nữ hội đã hết sức mời được mấy nhà tai-hoa sẵn lòng giúp hội.

Vở tuồng «Người biển-lận» hiện đương in, nay mai thì xong. Vở tuồng này chia ra hai phần : một bên chữ tây, một bên quốc-ngữ; bên quốc-ngữ ông Vĩnh đã hết lòng vì hội sửa soạn lại nhiều, nên tuy rằng dịch ra quốc-ngữ mà đọc nghe vẫn còn cái thần-tình ý-vị lời văn tây.

Hội chỉ in có 500 bản mà thôi, giá bán 5 hào một bản. Vậy các tân cựu học sinh, các ông bà nào muốn vào trước để hôm xem diễn cho tiện, xin cứ đến hỏi M. Lê-hữu-Phúc, giáo-sư, tổng thư-ký của hội, 56 Rue du Coton Hanoi, hoặc ở xứ thì xin viết thư về và phụ thêm tiền cước, xin gửi đi ngay.

Sau này hội lại nhắc cho các hội-viên và tất cả tân-cựu học-sinh biết rằng: từ nay công việc bắt đầu phiền, vậy những tiền quyên xin giúp hội thì xin cứ gửi cho M. Ngô-duy-Ban chánh thủ-quĩ của hội, Thạm-tá sở Kinh-tế Hà-nội, từ ra là 5 đồng.

Hội chắc thế nào những lúc nay anh em cũng sẵn đem hết công-tâm giúp hội để cho hội có đủ tài-lực mà tới được mục-đích.

Tòa trị-sự lại cẩo.

Cuộc đua xe đạp đi Nam-định vừa đi vừa về. — Bản-quán nhắc lại rằng đến chủ-nhật 25 Novembre thì có cuộc đua xe-đạp từ Hanoi đi Nam-định, rồi từ Nam-định lại trở về Hanoi. Từ xưa đến giờ ở Đông-dương chưa bao giờ đặt ra một cuộc đua dài như thế bao giờ. Người Tây, người Nam ai muốn dự cũng được cả. Ở Hanoi sẽ khởi hành từ công-trường nhà la-ga hồi 8 giờ sáng và lượt về thì lấy trường đua xe đạp làm đích chừng 3 giờ chiều thì về tới nơi. Ai muốn dự thì cứ đến biên tên tại đường Maréchal Joffre số 49.

Bản báo nhắc lại rằng đến chiều mai hồi 3 giờ tại trên trường xe-đạp sẽ có một cuộc đua có phường nhạc binh đến giúp việc.

BẢN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp bằn kim, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 ; 20

Thi tri-huyện. — Ngày kia 19 Novembre tại phủ Thống-sứ sẽ có kỳ thi tri-huyện dây. Số lấy bổ có 3 người mà đơn xin ứng thi đến nay chỉ có 2 cái mà thôi. Lẫn trước cũng lấy ba mà chỉ có một người ứng thi.

Hội-đồng sát hạch có quan Công-sứ Lachaud tỉnh Hà-đông làm chủ tọa, quan cai-trị Vayrac phủ Thống-sứ và hai quan Tổng-đốc Lê-trung-Ngọc và Trần-văn-Thông làm hội viên.

Trường Kỹ-nghệ. — Nay cấp cho M. Hieroltz đốc-học trường Kỹ-nghệ Hanoi một trăm đồng (100 $ 00), để chi tiêu các khoản vặt ở trong trường ấy.

Việc mở mang kỹ-nghệ tại Ai-lao. — Quan Khâm-sứ Ai-lao vừa đi quan-sát các nỏi thiếc ở Nam Patené cách Pakinhoun chừng 50 kilomètres. Tuy rằng đường chưa thông hiểm trở, nhân-công hiếm hoi, cách vận tải khó khăn, mà công-ty mỏ cũng dựng nên được một cái xưởng theo cách tối-tân, mỗi ngày làm được tới 5 tấn quặng mỏ. Công-ty ấy mong rằng khi nào các máy móc gửi mua tới nơi thì sẽ làm thêm được nhiều nữa.

Công-ty mỏ thiếc này là một công-ty khởi một việc lớn lao nhất ở Ai-lao từ xưa đến giờ.

Nỗi sốt de nỗ, hai người chết, hai người trọng thương. Vừa có điện báo ở Vientiane (Lào) sang báo tin rằng chiều 14 vừa rồi, một cái nồi *sốt-de* ở tàu *Garcerie* của hãng tàu chạy sông bị nổ, chết mất hai người *chauffeurs* và phải hai người bị trọng thương...

Gần mấy người thợ máy biết cắt quần áo tây, hoặc nhận việc về nhà làm, hoặc đến làm tại sở, hoặc làm giờ công được, song phải có giấy chứng nhận rằng làm được.

Hỏi tại G. M. R. Hanoi.

Cái nạn trên đường Quan-thánh. — Trong một số trước, bản-báo có thuật việc một người phu đán bà kéo một cái xe gỗ lim bị bánh xe đè rập đầu. Nay Tòa án đã ủy quyền cho sở Cảnh-sát xét xem cái nạn ấy nguyên do làm sao.

Xét tử thi. — Ngày hôm qua, quan Dự-thẩm đã giao cho quan thầy thuốc coi về việc khám nghiệm mổ xét hai cái tử-thi là một cái của M. Tăng-v-Pha buôn bán ở Saigon mới về chơi Hanoi được ít lâu nay, vì ngộ thuốc mà mất và một cái của một người thợ là Lê-v-Tạo bị sắt đổ vào đầu mà chết trong khi đang làm trên cầu sông Cái.

M. Tăng-v-Pha là người ngoài ta buôn bán có tiếng ở trong Lục-tỉnh, không rõ vì ngộ thuốc thế nào mà tạ thế. Chắc người đồng-bang trong Lục-tỉnh ai được tin đó cũng lấy làm kinh-ngạc vì ông Tăng-v-Pha vốn là người to đầy mà khỏe mạnh lắm.

Nghỉ dưỡng bệnh. M. Lê-văn-Lan, thư-ký thượng hạng hạng tư, ngạch tòa Sứ tại Hưng-yên, được nghỉ ba tháng dưỡng bệnh, tháng đầu lĩnh cả lương và hai tháng sau lĩnh nửa lương.

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai).

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen

của HOÀNG-THƯỢNG

● Theo bình tự-nhiên in ra đây, chứ không phải có mấy thứ thuốc về những bình lạ, lắm trò-cười cho trẻ-con và người có tri khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm lo !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải định thứ 8e, ta lội-sắc phong tôi cầm phó công:

Chiếu-nay đã được phòng cho MONTES rượu ấy, và sắt nên một thứ rượu 25 độ dùng cực đúng cực hay, đáng nên gọi là thưởng, trước là lợi-ích cho sức khỏe-giống, sau là ích-lợi cho qui-khoa-giống cho-đến tử-sinh-giả.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm la mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 56

HANOI

Xin cứ tiếp thơ ở trong làm ra tờ bảo này.

BÁ CÁO VIỆC RIÊNG

Nay chúng tôi có mua lại tất cả của hàng, danh hiệu, hàng hóa đồ đạc của hiệu Tong-Yune-Tai 49 rue des Cantonnais Hanoi. Nếu hiệu Tong-Yune-Tai có công nợ gì và công việc gì chưa được chu tất thì chúng tôi xin nhận trong một tuần lễ, kể từ ngày 14 Novembre 1923 cho đến ngày 21 Novembre 1923 xin các ngài phải làm cho xong, nếu qua hẹn ấy mà sau có xảy ra việc công nợ gì thì chúng tôi không chịu trách-nhiệm.

Hanoi le 14 Novembre 1923,

VING-KÝ *Cẩn cáo*

3718

SÂN-NHIÊN-ĐÀI

Bên chủ nhật 18 Novembre này tức là ngày 11 tháng mười ta là ngày tiệc kỷ-niệm của bản-hội, vậy có lời kính cáo để các quý-khách biết rằng hôm ấy sẽ nghỉ hát

ÔNG LỚN TUẤN CHANH

Tối thứ ba và thứ tư này — Đại diện tích — ĐỨC ÔNG LỚN TUẤN CHANH

Tối thứ bảy 17 Novembre 1923

TIỀN TRỞ HẬU THÀNH

Hai cô ả tranh chồng.

Mấy ông già nhân rể.

Đám cười thực là thay.

Trận cười khôn xiết kể.

Tối chủ-nhật 18 Novembre 1923

Nghỉ hát vì bản hội thiết tiệc kỷ niệm

Tối thứ hai 19 Novembre 1923

Diễn hai tích

Tích thứ nhất:

PHỤ NHÂN NAN HÓA

(Hát chèo)

Tích thứ hai:

BẠCH-HÀ, DÁNG TIẾT ÔNG HOÀNG ĐỂ VỢ

(Trẻ con diễn)

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2345 MẠO-THỊNH kính cáo.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Nạn xe đạp. — Vào khoảng ba giờ rưỡi chiều ngày thứ ba trước ở cửa sở máy gạo Sáu-kho có một chàng đi xe đạp va mạnh phải một ông cụ chừng năm mươi tuổi gánh gạo. Ông cụ ngã lăn ra đường đổ cả hai thúng gạo và bị thâm tím hai đầu gối. Thế mà chàng đi xe đạp cắm hề ngoái cổ lại cứ việc cắm cổ chạy một mạch. Hèn quá!

Lại hỏi hai giờ 15 chiều ngày thứ tư ở cửa nhà máy công-ti Bạch-Thái cũng một người đi xe đạp nữa va phải chiếc xe gỗ. Người kéo xe tên là Cốc bị xây xát cả mình mẩy, nhưng xét ra là bởi tại hắn kéo xe đi trái tay.

Nạn ô-tô. — Ở đầu đường Cardlot đi Hanoi là một chỗ xảy ra nạn ô-tô rất nhiều. Chiều ngày thứ tư vừa rồi ở đấy lại xảy ra một lần thứ mấy của chiếc ô-tô nhà A-lim và chiếc nữa của M. Ng-văn-Tạ ở Hải-dương. Cả hai xe cũng hư hại chút đỉnh, nhưng may những người ngồi xe đều được vô sự. Hú vía.

Một chú quay quất. Chú Nong B-Quan, 29 tuổi làm nhà buôn, ở số nhà 47 phố hàng Bồ Hanoi lường một món tiền 315 đồng của M. Ng-văn-Mão là nhà nấu rượu, rồi trốn xuống Haiphong lẩn lút thì nay sở Mật-thám đã vờ được đút bóp.

Lắm tên quá. — Tên Ng-văn-Minh, tức Xuân, tức Ng-công Minh 26 tuổi đã can án mười ba lần, đến lần này lại bị bắt về tội du-đãng và cắm cố.

HÀ NAM

Đi hội đồng. — Hội-đồng xã Hương-chính Ngô-khê trước kia vẫn lệ ở giữa gian nhà trường Pháp-Việt xã ấy. Vừa đây có lệnh quan Sứ sức bắt hội-đồng phải đi đi nơi khác; ý hẳn cũng vì những kỳ hội-đồng lắm bác rượu chè lan can cãi nhau ngăn trở việc học nên mới phải dọn đi như vậy. Nghe đâu hội đồng bây giờ định đem ra lập ở lều chợ là nơi công cộng trường sở.

Buôn bán lậu. — Tên Đào-đình-Hỗ quán làng Ngô-khê tổng Văn mỹ, huyện Bình-lục can về tội buôn bán lậu thuốc môn-bài phải phạt hai mươi đồng bạc. T. lai cảo

Hành hung. Sáng hôm thứ năm, một người lính phù-lít đi tuần đến quãng đường Dốc-chợ, thấy một người đàn bà vớt bèo bỏ lên cạnh đường, không biết người lính bảo người kia thế nào, mà sau thấy người lính tóm lấy một người đàn ông đã có tuổi, tên là Thông-Thấu, đánh người ấy một trận đau lắm. Đánh toàn bằng đôi guốc gỗ ở chân rớt ra. Đánh xong rồi, người phù-lít lại tự xé áo mình ra, lại lôi người kia về bóp.

Chẳng hay việc đó rồi ra làm sao?

(Xem trang thứ tư).

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Yết-thị gọi đấu giá

Làm và sửa sang lại những xưởng bằng tre để xấy thuốc lá, ở *Kim-xuyên* gần Phú thọ.

Hỏi cách-thức ở Đông-pháp Yên-thảo Công-ty tại Hanoi.

3717

Lời rao

Nhân ngày lễ các Thánh hội trị-sự của hội «Nam-kỳ Tương-tế» có đi viếng, thắp nến, dựng hoa cho các ngôi mộ trong nghĩa-địa thì trông thấy có nhiều ngôi mộ không có ai đến thăm viếng mà không có mộ-chí thì không biết là mộ của ai để ngày sau con cháu muốn đến thăm viếng cho biết mà tìm cho dễ. Nay hội định xuất tiền ra để làm mộ chí cho tất cả các ngôi mộ, rồi sau hội có đủ tiền sẽ làm phúc mà xây vôi gạch các mộ vô chủ ấy.

Nay hội có lời bá cáo cho những người có bà con quen biết với ai có mộ chôn trong nghĩa-địa mà không có mộ-chí thì hạn trong ba tháng phải đến báo cho người ở trông nom tại nghĩa địa được biết mộ của ai, chôn chỗ nào, tên là gì, để cho hội biết mà làm.

Mà nếu quá hạn ba tháng không có ai chỉ báo cho hội biết thì sau hội sẽ xin phép quan trên mà bốc những ngôi mộ ấy rồi sang tiền để chôn chung lại một chỗ riêng cho thừa đất ra, phòng sau còn có chỗ mà cuốn người khác, kẻo bây giờ đất nghĩa-địa đã sắp chật hết chỗ rồi ma hội chưa có tiền thừa mà mua miếng đất khác.

Nay kính cáo

Hội Nam-kỳ Tương-tế

3717

HỘI ĐỒNG-ÍCH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích:

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ tăng để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giấy-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền càng các biên-lai lại để tiện dự-định việc giải tiền.

Khi nhận sẽ có biên-lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

E. Pon. E. CHATAIGNEAU.

3294 V. M. Grenier. C.

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu CENO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bảo-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Ta dùng uống trước khi ăn cơm thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC

31, phố Tràng-tiền Hanoi. 3000

PHOSPHATINE FALIÈRES là món ăn thực khó mà bắt chước được

Bà có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn. Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu. Phải coi cho thật hiệu Phosphatine Faliéres.

Coi chừng kẻo lầm, có gian giả, bắt chước theo hột thảm hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Hột này bán cùng xứ tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, nơn hãi 6.

VỎ KÉN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 1$00

Thực các quý khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá thật rẻ 5 quan nên càng tới xin hỏi giá mới cái 1$00 nên chiếu giá không bởi thời xin hỏi cái kiểu giang vàng cả hộp xin xem như sau này:

Đồng hồ đeo tay chữ thì thấy giờ		giá trước	6$50	nay 4$50
—	id	có kim ly	— 6 00	— 3 00
—	id	kim thép và kim vàng	— 4 50	— 2 50
—	id	vuông thực xinh	— 5 50	— 4 30

Đã các quý-khách chiếu cố cho 1 cái mà không bởi giá, chiếu giá trước thời xin đính tặng 1 cái kiểu giang vàng đôi mới và 1 cái hộp kính nhumium to cả tiền nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, *Phố hàng Ngang HANOI*

3049

Nước mắm

Nước-mắm là một vị thực-phẩm có ích của dân Việt-nam ta. Nên HẢI-LỢI ông ty chúng tôi hết sức khảo-cứu, áp xưởng chế-tạo tại Hanoi, nay đã làm được nhiều hạng Nước-mắm ngon, và thật là sạch-sẽ, hợp cách vệ-sinh, đúng điều lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916, về cách làm Nước-mắm Nhà-nước. Nay đã có bằng của tòa Thí-nghiệm khen như sau này:

Nước-mắm ngon, tốt, và đúng được điều-lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916.

« Conclusion ».

Excellent produit répondant aux conditions fixées par l'arrêté du 21 Décembre 1916.

Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ. Qui-khách nào chiếu-cố, tất phải vừa ý. Có cả hạng đặc-biệt đóng chai, để dùng lễ biếu thực là tiện lắm.

Có cả muối, và mắm-tôm tốt lắm. Qui khách nào ở xa, muốn dùng thứ hạng nào, xin viết thơ về, chúng tôi xin sẵn lòng, tiện đường gửi ngay theo cách nhận-hóa giao-ngân.

Nay cẩn-bạch

HẢI-LỢI CÔNG-TY

Chế-tạo-Xưởng tại Thái-hà, Hadông

Tổng-cục lại, 72, Jean Dupuis, Hanoi.

2042

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc; các thứ mặt đá thực xa giá, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đáng tuổi và bạc nén.

Lạp khéo kỹ công và giá thượng

3079

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo hẳn có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, lên khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ nay đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có sống-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

56, Rue Paul Bert, Hanoi

Số 84

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bạn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc danh-nhân ở trên thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thay Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-BỈNH-KHIÊM dịch thuật

Bạch thị-lang nói:

— Tôi ở cách tỉnh-thành độ 60 hoặc 70 dặm. Chỗ ấy tên gọi *Cẩm-thạch-thôn.*

Tô-hữu-bạch nói:

— Thế ra tiên sinh ở *Cẩm-thạch-thôn*, vậy quan *Bạch* thị-lang ở trong xóm ấy, chẳng hay tiên-sinh có quen biết không?

Bạch thị-lang nghe câu hỏi, cười thầm mà nghĩ bụng rằng: Người này cũng hỏi câu ấy, hay là lại một ông *Triệu-thiên-lộ* nữa đây! Nghĩ vậy, liền đáp rằng:

—*Bạch* thị-lang chính là người thân-thuộc với tôi, sao tôi lại không quen biết! Đại-huynh hỏi ông ấy, chừng cũng có quen biết phải không?

Tô-hữu-bạch nói:

— Tôi không quen biết, nhưng nghe tiếng vẫn lấy làm kính-mến, cho nên ngẫu-nhiên nhớ ma hỏi đến đó thôi.

Bạch thị-lang nói:

Bạch xá-thân vốn tính cao-ngạo, sao đại-huynh lại có lòng kính-mến.

Tô-hữu-bạch nói:

— Nếu tục-cốt vô-trí thì còn cao-ngạo làm sao cho được. Cao-ngạo chính là cái phẩm-giá của bậc văn-nhân, kẻ văn-sinh nếu kính-mến, há chẳng nên làm ru! nhưng ông ta có một điều đở.

Bạch thị-lang hỏi:

Điều gì?

Tô-hữu-bạch nói:

Không định thức! Thường-thường bị kẻ tiểu-nhân nó ngu-lộng.

Bạch thị-lang nói:

— Phải rồi tôi cũng bảo như thế! nhưng đại-huynh vốn đã không quen biết ông ta, cớ sao lại hiểu rõ làm vậy.

Tô-hữu-bạch nói:

— Ông ta có một lệnh-ái, tài-mạo tuyệt-trần, tiện-sinh đã là người thân thuộc, tất phải biết rõ,

Bạch thị-lang nói:

— Vâng! tôi đã được biết!

Tô-hữu-bạch nói:

— Tự mình kén rể, cớ sao kén đi kén lại mãi mà chỉ tìm những đâu đâu, còn bậc tài-tử ngay ở trước mắt thì không hề hỏi đến. Bởi vậy tôi dám bảo ông ta không có định-thức.

Bạch thị-lang nói:

— Đại-huynh có yết-kiến xá-thân bao giờ không?

Tô-hữu-bạch nói:

—Đến thì có đến, nhưng chưa vào yết-kiến.

Bạch thị-lang nói:

Đại-huynh chớ nghĩ lầm, Xá-thân cũng là vộ-duyên mà chưa được gặp đại-huynh đó thôi. Chứ nếu gặp đại-huynh mà không biết là một bậc tài-tử thì chẳng hóa ra không có mắt hay sao.

Tô-hữu-bạch nói:

— Tôi đây thì sá chi mà đáng kể, nhưng cái người mà ông ta để vào trong con mắt xanh kia vị-tất đã lễ người hay.

Bạch thị-lang nghĩ thầm: ở đời thật lắm việc rất kỳ-quái! Ta tuyển lầm một *Trương-quỳ-như* thì chàng hiểu chuyện, mà ta chú ý một *Tô-hữu-bạch*, vị-tất chàng đã biết cho. Thế mới thật là sự hay chẳng ai biết đấy là đâu, mà sự đó thì đồn xa nghìn dặm vậy.

Bạch thị-lang nghĩ vậy, mới hỏi:

— Ở *Kim-lăng* có chàng *Tô-hữu-bạch*, đại-huynh có được quen biết không?

Tô-hữu-bạch nghe nói, kinh-ngạc mà nghĩ thầm rằng: quái lạ! Không biết cớ sao ông ta lại hỏi đến ta! Nghĩ vậy, liền đáp:

— *Tô-hữu-bạch* là bạn học của tôi, chơi-bời rất thân-thiết, cớ sao tiên-sinh lại hỏi đến?

Bạch thị-lang nói:

— Tôi hãy xin hỏi đại-huynh: *Tô-hữu-bạch* tài-phẩm thế nào?

Tô-hữu-bạch tủm-tỉm cười mà rằng:

— Chẳng qua cũng một hạng người như văn-sinh này mà thôi.

Bạch thị-lang nói:

Nếu được như đại-huynh thì đủ biết là người khá. *Bạch* xá-thân cũng thường nói chuyện với tôi, vậy ông ta chỉ chú-ý một *Tô-hữu-bạch* định tuyển vào ngôi đông-sàng, còn ngoài ra bướm lượn ong qua, tuồng nhọc công hồn-tẩu mà thôi. Thế thì sao đại huynh lại bảo ông ta là người không định-thức.

Tô-hữu-bạch nghe nói, ngầm-nghĩ mừng lòng, lại thở dài một tiếng mà đáp rằng:

— Nếu vậy thì kẻ văn-sinh này nói lầm!

Hai người lại bàn về cái thú sơn-thủy, ngồi mãi cho đến khi mặt trời xế bóng, bấy giờ mới đứng dậy, lững thững cùng nhau về chùa, mỗi người vào một cái phòng trọ riêng.

Tô-hữu-bạch nghĩ thầm: thế ra trong lòng *Bạch* thị-lang vẫn biết có ta. Ta cứ vào thẳng mà nói thì việc đã xong từ bao giờ rồi. Chỉ tại ta còn đi tìm ông *Ngọ* hàn-lâm, mà hạm chút công-danh, thành ngày chậm-trễ, để đến nỗi *Bạch* tiểu-thư phải ngậm-ngùi ở nơi chín suối, cứ như thế thì *Tô hữu-bạch* này dẫu chết cũng không đáng tội vậy. Nhưng lúc đầu ta có ham chút công-danh đâu, vì quá nghe lời *Lư-m ng lễ* ân-cần khuyên bảo mà thành ra lỡ việc.

Sau chàng lại nghĩ thầm: *Lư-mộng lễ* khuyên bảo ta, cũng là một cái ý tốt, vậy tưởng công-danh đã có thì trăm sự đều được dễ-dàng, ai ngờ *Bạch* tiểu-thư phút bỏng tử trần, ma *Lư-mộng-lễ* thì chẳng thấy tông tích ở đâu cả. Nói tóm lại thì chẳng qua chỉ vì trong số hồn-nhân không có tên ta, vậy nên mọi lật-lật đến như thế. Hôm trước *Trại-thần-liên* bảo ta đến đây sẽ có gặp gỡ, ngày nay bỗng gặp ông cụ này . . .

Chàng nói đến câu ấy, vội vàng đi mở lịch xem thì hôm ấy quả là ngày bình-dần, trong lòng ngẫm nghĩ, rất lấy làm kỳ-quái. Chàng lại nghĩ thầm: hay là việc hôn-nhân của ta quan-hệ ở ông cụ này.

Hôm ấy chàng ngồi quanh nghĩ quẩn, trằn-trọc suốt đêm. Sang hôm sau sang phòng *Bạch* thị-lang, đưa cái danh-thiếp có đề 4 chữ « Hương-quyền văn sinh », xin vào yết-kiến. *Bạch* thị lang liền gửi ở đấy nống rượu bàn văn, mãi đến tối mới chợ về phòng.

Ngày hôm sau, *Bạch* thị-lang lại sang thăm *Tô-hữu-bạch*, *Tô-hữu-bạch* cũng gửi ở uống rượu. Tư đó hai người cứ sớm tối thân mật, khi chén rượu, khi câu thơ, khi chờ trăng lên, khi xem hoa nở, cùng nhau ý hợp tâm đầu, khi thân chẳng lọ ta cùng mình thân.

Bạch thị-lang nghĩ thầm: *Tô-hữu-bạch* dẫu nghe nói là tài-mạo song-toàn, nhưng ta chưa được giáp mặt, nay ta cũng chàng họ *Liễu* nay chơi-bời trong mấy ngày, biết biết để-dẫn, thật là một bực học rộng tài cao, người lại tuấn-tú. Ta đi ngao-du các tỉnh, xem người đã nhiều, chưa thấy ai được tuyệt-toàn như người này. Thuở-chi chàng lại chưa vợ, nếu ta nhác mai bỏ qua thì tất chàng cũng sướt ta là người không định thức.

(Còn nữa)

VIỆC KINH-ĐÔ

Ban trị-sự hội Hữu-ái Học-chánh mới lập. — Mới rồi kỳ hội-đồng thường-niên của hội Hữu-ái Học-chính Trung-kỳ đã bầu trị-sự mới như sau này :

MM. Nguyễn-khoa-Toàn, chánh hội-trưởng ; Trần-Sanh, phó hội-trưởng ; Lê-văn-Kỷ, thư-ký ; Lâm-cảnh-Tú, phó thư-ký ; Võ-liêm-Sơn, chưởng-ngân, Nguyễn-Chương, kiểm-khán.

Khi đã bầu-cử xong thì cử-tọa đều tỏ lời mừng rỡ mà chúc cho bản-hội được thịnh-vượng và phát đạt càng ngày càng thêm ; lại cũng thấy đều lấy đều làm xứng-ý mà đã bầu được ông Nguyễn-khoa-Toàn làm hội-trưởng, vì rằng ông Toàn là một nhà văn học có tiếng ở trong học giới ngày nay, lại là một người thế phiệt trâm anh, đã có tài lại có hạnh, thì thật là xứng đáng.

Ông Toàn đã đáp lại những lời khen của các hội-viên và xin tận tâm lo việc hội cho thỏa lòng của liêu-hữu đã phủ thác.

Tiền học-phí ở trường Quốc-học — Vừa rồi có nghị-định của quan Khâm-sứ Trung-kỳ nói về việc tăng tiền học-phí ở trường Quốc-học kể từ ngày tháng Octobre 1923 thì theo các thể lệ như sau này : tiền ăn lưu-học của học trò mỗi tháng 6p. nửa tháng (buổi trưa) 3 p. tiền học mỗi tháng 2 p. mà tháng nào cũng phải trả trước.

Những học-sinh có nguyệt-hướng của nhà nước cấp, những trẻ con Tây lại vô thừa nhận và con các thầy giáo thì khỏi phải trả tiền học-phí, cái đặc ân ấy cũng có thể cho những người học trò ngoài, bất hạn con ai, nếu học giỏi tính siêng năng cũng có thể được.

Bị cành cây vỡ đầu. — Chuyến xe lửa ngày 30 Tourane ra có một người hành-khách bước xuống xe tay chống gậy, đầu trùm một cái khăn có vấy máu chảy lòe-loẹt cả mặt mũi, chân bước không nổi. Người ta nói rằng đó là một thằng ăn cướp bị người ta đánh vỡ đầu, lại có kẻ nói rằng đó là một anh nhà giàu bị ăn cướp vào lấy của và đánh cho vỡ đầu.

Những lời ấy không đích cả, vốn người ấy là một người thợ rừng ở đâu miền Cau-hai, khi đốn cây trên rừng, bị một cành cây mục rất to tự trên cây cao rơi xuống, thình linh tránh không kịp, nên bị vỡ đầu. Nay nhờ thân nhân đưa lên nhà thương điều dưỡng.

THUẬN-THÀNH
BOTTIER — CHAPELIER
7, *Rue des Cáisses*, 7 — *Hanoi*
NGUYỄN-TIẾN-HẠM, propriétaire
Diplôme de mérite
Exposition des Beaux Arts 1918
Concours Foire de Hanoi 1922
Télégramme THUẬN-THÀNH bottier Hanoi

Catalogue franco sur demande
2095

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất quí để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Minh tạ lương y

Tôi phải bệnh chỉ ngớt 18 năm, mỗi khi đại-tiện đau đớn khó nhọc, sau được Monsieur A. Chi chỉ nhà máy giêm, Hanoi giới-thiệu tôi đến chữa tại nhà M. Tchuong-Quay-Lam, 26, phố hàng Đường, Hanoi, là người đã chữa khỏi ông ta vừa xong, sau tôi đến chữa trong 3 tuần lễ là khỏi hẳn, những ngày đang chữa có thể làm lụng, đi lại, được như thường không đau không sót. Chiến-đại thần khả-đáng.

Vậy tôi xin có mấy lời cảm tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

LƯƠNG-VO-SUNE
Chủ-hiệu Đông-xương-Long
Đại co-khí xưởng Hanoi
N° 65, Phố hàng Bồ, N° 65.

QUINQUINA CUSSAC
BỔ SỨC — KHỎE NGƯỜI

Chế bằng rượu vang tốt. Rượu ấy làm cho ngon cơm, và cái vị nó rất ngon.

Rượu ấy khỏe và bổ làm cho người mới đau khỏi được phục-sức, trị được bệnh huyết-suy, bệnh sốt-rét cùng bệnh mệt nhọc.

Ai muốn giữ gìn sức-khỏe nên dùng rượu này.

Hiệu GUIONEAUD FRÈRES
HANOI — HAIPHONG
Đứng làm đại biểu bán rượu ấy cho khắp cả hạt Đông-pháp

Hiệu GIỤ-ÍCH *tức là Công-ty* CHU-VĂN-MINH *ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu sắn và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2025

Bệnh đàn-bà
KHÔNG CON
hay là đàn-bà KHÓ CHIỀU THAY thì chữa bằng thuốc YSTALINE. Thuốc này tuổi nào uống cũng được.

Thuốc này là vị thuốc của các Lương-y trong các xứ đã chữa bệnh không con. Ấy là một vị thuốc mới tiêm được, bào chế theo văn-học kiêm tiến, mà nhiệt thì hiệu lắm. Có nhiều lời khen ngợi tinh thuốc ấy.

Tiệm chính : LABORATOIRE YSTALINE, 102 bis Rue Boi ở đường Blanche tại thành PARIS.

Có một chai (có lời khuyên-giải tỏ ràng và kinh về cho đủ hiểu cách Công của ông Lương-y Jean) là 20 quan tiền Langsa.

Tiệm bán lẻ ở Hanoi : Ed. CHASSAGNE, hàng thuốc.

Nhiều kiểu lạ !

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 30, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng : Vàng bạc dùng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua bán, không còn nghi ngại gì nữa.

2055

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA
HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON

2060

Distillerie du Nord
NGUYỄN-VĂN-MÃO
31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-việt được phép lấy tên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, hiệu có quý-quan trông-nom cẩn-thận, so với các thứ rượu đã cấm ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin các quý-khách nhận rõ hiệu rượu ÔNG SAO cho khỏi nhầm.

Bản-hiệu làm quản-lý ở Đông-Pháp, bán thứ rượu Rhum Grands Moraes Get-Frères, giá vừa rẻ mà lại ngon hơn các thứ rượu Rhum khác.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu-cố đến cho.

Ống nói số 367

2073

MUỐN THỬ CÁC BỆNH SỐT RÉT-CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUINOFORME
hoặc ống, hoặc viên
Tuỳ tất cả các thuốc-đại Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.
Gửi bán tại tất cả các nơi nào-cũng
Nhà chế thuốc LACROIX, 29-31, Rue Philippe de Girard — PARIS.

Hỡi các ông mắc phải bệnh tình (lậu và giang-mai) khuyên các ông chớ dùng thuốc nhảm, tốn tiền mà bệnh càng thêm nặng. Các ông nên mua thuốc ở Hiệu TỪ-NGỌC-LIÊN, số nhà 46, phố Principale, tỉnh Bắp-cầu, là một nhà chuyên-trị, bán thuốc bệnh tình đã có tiếng, không ngày nào là không tiếp được giấy ngợi khen ở các nơi gởi lại. Cả nước độ non một đồng một lọ.

2022

ŒNO KOLA COCA
RƯỢU BỔ
醸補
pha với rượu vin GRENACHE
J. BLANC (đệ nhất hạng bào-chế)
Ông L. BLANC (*người nối-nghiệp*)
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
GIÁ BÁN 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc vẫn để uống rượu Madère
養腎和胃去旺暴吉旺沒蛾難欺咳補

Bán tại : Hiệu Bào-chế J. BLANC
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul Bert) Hanoi*

DẦU RĂNG.....

. . . . . lo nghĩ, phiền não, buồn rầu, đến đâu mất lòng, song muốn ngủ ngon đặc cũng rất dễ, mà ngủ ngon đặc tất là lại khỏe mạnh, lại can đảm, lại có nghị-lực ngay. Muốn được như thế, thì phải làm thế nào ? Hai thứ thuốc SIROP FOLLET là đủ.

Dùng thuốc **SIROP FOLLET**, thì nơi yên đến ngay, và yên ổn để định được lâu. Uống thuốc được mấy phút đồng hồ thì đau đớn bao nhiêu đều dần dần cũng thấy đỡ chịu ngay.

Đau gan, đau xương, đau thận, đau gan, sức đi đều đều, dùng thuốc SIROP FOLLET cũng trở được mọi cảnh thần diệu. Dùng thuốc ấy thì đau gần ở đâu cũng trị được một cách rất chóng. Hoặc đau ở đâu, ở răng ở xương sườn v. v. cũng vậy.

Thuốc **SIROP FOLLET** trị bệnh ho cũng điện lắm, dù ho đến thế nào cũng vậy. Thế cho nên người trị thường dùng để trị bệnh ho cảm.

Người lớn số thì uống được 3 thìa xúp một ngày không có điều gì ngại cả. Con trẻ thì uống 2 thìa cà-phê.

Các hàng bào-chế đều có bán.

Chính điểm : Maison FRÈRE, 19, Rue Jacob, Paris.

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ, VÀ BỆNH ĐAU ĐỚN BỨT RỨT

Bệnh không ngủ thì thường sinh ra nhiều nỗi buồn rầu, kém đường sức khỏe, đường chí não, đeo phiền chịu tủi, mất của mất tiền.

Trong các xứ nóng thì thường hay sinh ra bệnh ỷ. Khi nào ngủ không được thì hay sinh ra nghĩ vẩn nghĩ vơ, đến sáng thức giấy một nhọc lọ dùng, nghĩ không ra việc, làm lụng gì cũng không muốn, thế mà ăn mỗi thì sinh ra bệnh thương gầu hay bệnh giữ giật.

Ai mà không ngủ được hay kém ngủ, thì nên dùng thuốc *Neurinase*. Thuốc này làm cho ngủ được ngon giấc, ăn cho bổ sức bổ chí, và không gợn ngủ hiểm gì cả.

Thuốc này là do tay một người học trò cũ ở viện Pasteur ở Ba-lê bào chế ra.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

2056.

HÀNG MỚI SANG

Kể hơn mọi năm mà lại tốt xi là lúc hàng đến giá bạc cao, mới các ngài lợi mua mau kẻo hết.

Mũ { Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mũ nào cũng có đủ các số đầu. } Feutre (laine) / Feutre (longs poils) / Feutre (velours) / Casquettes Russes / Casquettes nouvelles / Béréts matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC....

HAI-CHINH
Nhà chế tạo các thứ mũ
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
華人竹幹門前蒲行內利京東

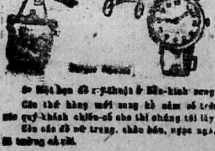
Chúng tôi kính-trình các quý-khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ ngọc rất tốt như là quả cầu nhạm vàng, vàng, điếu bát thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọc nhiều kính đủ các thứ mặt, một đen một trắng, một vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có đủ thứ kính gọng bằng vàng lấy, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quá xuân đến bọ mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọc đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ bàn chưng, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ nhảm-cảm, vân vân.

4° Một bọc chậu cổ đủ sứ, bộ sứ, bát sứ, hễ có cổ tuổi-tiên hay là bày cảnh cũng được và tốt bình vân vân.

5° Một bọc đồ cy-ganh ở Mẫu-kinh sang.

Còn thứ hàng mới sang kể năm số trên này chúng tôi xin bán hạ giá, mong cậy nhờ quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí khách cũng đã tường cả rồi.

Cần-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

LAXO SODYL

Một thứ hai gấp chất muối của loài quả tươi xát bọt lên.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẻ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiện nhất, rẻ nhất.

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)